

изволно, отчасти защото цените бяха променяни често под скрита форма и по неофициални начини.

В много случаи цените в тези страни можеха да бъдат повишавани само ако производителят обяви нови или псевдонови продукти, за които се изискват нови цени от органите на ценообразуването. Имаше обща тенденция да се декларират цените на "нови" продукти пропорционално на старите цени, така че официалното равнище на цените да остане непроменено; отделните индекси на цените бяха приети за 100 в сравнение с базовата година. Имаше различни форми и начини на скрито нарастване на цените - например в периоди на общ недостиг на стоки, когато потребителите нямаша реален избор на стоки. Министрите бяха склонни повече да подпомагат, отколкото да възпрепятстват предприятията при тези манипулации, защото по-високият темп на растеж и общото преизпълнение на плановете се отразяваше благоприятно и върху тях - служителите на върха. В същото време статистическите власти в тези страни не бяха достатъчно изкусни и подготвени да разкриват тези манипулации и не бяха в състояние да направят всички необходими корекции чрез съставянето на подходящи дефлатори.

Тези изкривявания на цените оказваха значително влияние върху макроикономическите агрегати в две измерения:

Първо, изкривените ценови съотношения силно влияеха на относителния дял и икономическата важност на отделните отрасли в икономиката; те изменяха рентабилността на различните дейности, съотношението капитал/продукт и различията в производителността. Структурата на крайното потребление и капиталните вложения също търпяха деформация.

Второ, СМП беше често критикувана за сравненията в динамика, защото стойностните показатели по постоянни цени на някои агрегати бяха значително изкривени от скритите промени на цените и подценените индекси на цените.

За да се преодолее този недостатък, в различните страни бяха въведени различни методи, водещи до различна ефективност. По тази причина степента на изкривяване на индексите на физическите обеми варираше по страни; освен това тя варираше и в отделно взета страна за различните периоди и групи продукти⁶.

⁶ Статистическото измерване на скритата промяна на цените е реален проблем и при пазарните икономики, където обаче поради силната пазарна конкуренция манипулирането се поддържа в определени тесни граници; нещо повече, в редица случаи производителите са стимулирани да подобряват качеството без увеличаване на цените.